

Фиқҳ дарси (231-дарс) Азон айтилган масжиддаги одам намозни ўқимай чиқиши макрухdir

19:00 / 19.05.2023 1743

Азон айтилган масжиддаги одам намозни ўқимай чиқиши макрухdir.

Чунки бундан Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ўзлари қайтарғанлар.

نَعْلَلٰا يَضَرِّعُ شَلَالٌ يَبَأْ نَعْ
يَفَرِّيْرُه يَبَأْعَمْ أَنْكَبَلَاق
نَدَأْنِيْحُ لُجَرَّاحَفِ دِجْسَمْلَا
ةَرِيْرُه وُبَأْلَاقَفِ رِصَغْلَلُ نَدَوْمَلَا
مَسَاقْلَا بَأْصَعْدَقَفِ آذَهْأَمَأْ
هَأْوَرَ مَلَسَوْهَيَلَعْلَلَالِلَّصِ

ش. يراخْبُل اَمْسَحْلا.

Абу Шаъсоа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳу билан масжидда бирга әдик. Муаззин асрға аzon айтганидан кейин бир одам чиқиб кетди. Абу Ҳурайра:

«Аммо мана бу, батаҳқиқ, Абул Қосим соллаллоҳу алайҳи васалламга осий бўлди», деди».

Бешовларидан фақат Бухорий ривоят қилмаган.

لُوْسَر آنَرَمْ أَلْقَيْ دُوْعَسَمْ لِنَعْ
أَذِإِمْ سَوْهَيْ لَعْهُ لَصَهْلَلَا
يَدُونَفَ دِجْسَمْ لَا يَفْ مُتْنُكَ
يَتَحْمُلْ كُدْحَأَ جُرْخَيْ أَلْفَةَ أَلْصَلَابَ
دَمْحَأَ وَرَهَيْ لَصُيْ.

Масъудийдан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга:

«Масжидда бўлсаларингиз-у, намозга аzon айтисса, бирортангиз ҳам намозни ўқимагунча чиқмасин», дея амр қилганлар».

Имом Аҳмад ривоят қилган.

Келаси жумлаларда аzon айтилганидан кейин масжиддан чиқишларига рухсат берилган шахслар зикр қилинади.

Бошқа жамоатни қоим қилувчига макруҳ эмас.

Агар у бошқа масжиднинг имоми ёки муаззини бўлса, усиз жамоати тарқаб кетадиган бўлса, аzon айтилганидан кейин ҳам чиқиб, ўз масжидига боришига рухсат.

Шунингдек, пешин ва хуфтонни ўқиб олганларга ҳам.

Аzon айтилгани ёки айтилмаганини билмасдан пешин ва хуфтон намозларини ўқиб олган одамлар мана шу намозларга аzon айтилганидан кейин чиқиб кетаверсалар бўлади. Чунки улар намозларини ўқиб бўлганлар.

Илло, иқома пайтида макруҳдир.

Агар фарз намозни ўзи ўқиб олган бўлса ҳам, ўтириб-ўтириб, иқома айтилгандан кейин чиқиб кетиш дуруст эмас. Бунда худди Аҳли суннанинг ортидан намоз ўқишни ўзига эп кўрмайдиган хавориж ва равофизларга ўхшаб қолади.

Иккисидан бошқасида агар иқома айтилса ҳам, чиқаверади.

Пешин ва хуфтон намозларидан бошқа бомдод, аср ва шом намозларининг фарзини азондан олдин ўқиб олган шахс иқома айтилганидан кейин ҳам чиқиб кетса бўлади. Чунки у жамоатга қўшилса, намози нафл бўлади. Бомдод ва асрнинг фарзидан кейин нафл ўқиб бўлмайди. Шомга ўхшаш уч ракъатли нафлнинг ўзи йўқ.

Бомдоднинг суннатини ўқиса, фарз жамоатига етиша олмайдиган бўлса, суннатни тарк қиласди.

Чунки фарзнинг савоби суннатнинг савобидан афзал.

Ким фарздан бир ракъатга етадиган бўлса ҳам, суннатини ўқийди.

Бомдоднинг фарзидан бир ракъатга етиш имкони бўлса ҳам, суннатни ўқиласди. Чунки шу тариқа ҳам фарзнинг, ҳам суннатнинг фазли топилади.

عَنْ بِلْهُ لَيْلَصْبِنْ وَسَلْمَ

نْ حَنَوْهَ الْمُتْئِجَ إِذَا لَاقَ
أَوْدُعَتْ الْأَلَوْ، اُودُجْسَافْ دُوجْسَ
دَقَفَةَ عَلَرْ لَكْرَدَأْ نَمَوْ، يَشْ
دُوا دُوبَأْ هَارَ، الْمُصَلَّ كَرَدَأْ
يَنْ طَقَرَادَأْ.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қачон намозга келсангиз, биз сажда қилиб турган бўлсак, сиз ҳам сажда қилинг ва уни ҳеч нарса санаманг. Ким ракъатни топса, намозни топган бўлади», дедилар».

Абу Довуд ва Дора Қутний ривоят қилишган.

Масжидга кирган одам бомдоднинг суннатини ўқимаган бўлса, бир четда ўқийди. Сафнинг орқасига бориб ўқимайди.

Бомдоднинг суннати қазосини фақат фарзига тобеъ бўлган ҳолдагина ўқийди.

Яъни, бомдоднинг ҳам фарзи, ҳам суннати қазо қилинганда фарзга қўшиб суннатнинг қазоси ҳам ўқилади. Суннатнинг ўзини қазо қилиб ўқиш йўқ. Шунинг учун нима қилиб бўлса ҳам, фарздан қолмаслик шарти ила бомдоднинг суннатини фарздан олдин ўқиб олиш лозим.

Имом Муҳаммад: «Завол вақтигача бомдоднинг икки ракъат суннатини ҳам қазо қилинади», деган.

Икки ҳолатда ҳам пешиннинг суннатини тарк қилиб, иқтидо қиласди.

Яъни, бир ракъатга етадими-йўқми, барибир, имом намозни бошлаётган бўлса, пешиннинг суннатини ўқимай, фарзга иқтидо қилинади, чунки фарзни ўқиб бўлгандан кейин қолган суннатни ўқиш имкони бор.

Сўнгра унинг қазосини бир жуфт суннатидан аввал ўқийди.

Фарзни ўқиб бўлгандан кейин, аввал қолган тўрт ракъат суннатни ва ундан кейин икки ракъатни ўқийди.

Ўша иккисидан бошқаларни асло қазо қилинмайди.

Яъни, бомдоднинг ва пешиннинг фарздан олдинги суннатидан бошқа суннатлар қазо қилинмайди.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-раҳамли холосаси асосида чоп этилган.